

Briselē, 2018. gada 23. novembrī
(OR. en)

14540/18

JAI 1171
COPEN 404
DROIPEN 182
GENVAL 40
CATS 87
EUROJUST 152
EJN 46
EJUSTICE 157

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Iepr. dok. Nr.:	14194/18
Temats:	Savstarpēja atzīšana krimināllietās – secinājumi – pieņemšana

CATS sanāksmē 21. novembrī delegācijas pauda plašu atbalstu secinājumu par savstarpēju atzīšanu projektam, ko bija iesniegusi prezidentvalsts (14194/18).

Ņemot vērā vairāku dalībvalstu un Komisijas izteiktos komentārus, prezidentvalsts ir pārstrādājusi secinājumus – pārstrādātais teksts pievienots pielikumā. Izmaiņas norādītas **treknrakstā** un ar (...).

Padome ir aicināta pieņemt šos secinājumus un nolemt tos publicēt *ES Oficiālajā Vēstnesī*.

(projekts)

Padomes secinājumi

"Savstarpējas atzīšanas veicināšana, vairojot savstarpēju uzticēšanos"

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

atgādinot, ka saskaņā ar LESD 82. panta 1. punktu Savienībā tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās pamatojas uz tiesas spriedumu un lēmumu savstarpējās atzīšanas principu;

Norādot, ka, piemērojot šo principu, kompetentā iestāde vienā dalībvalstī nosūta tiesas spriedumu vai lēmumu kompetentajai iestādei citā dalībvalstī, kura tad izpilda minēto lēmumu tā, it kā tas būtu pašas lēmums (ievērojot piemērojamus noteikumus) (...);

apliecinot, ka savstarpējās atzīšanas princips balstās uz savstarpēju uzticēšanos, kas attīstījusies līdz ar tādām dalībvalstu kopīgajām vērtībām kā cilvēka cieņas, brīvības, demokrātijas, vienlīdzības, tiesiskuma un cilvēktiesību respektēšana – lai katrai iestādei būtu pārliecība, ka citas iestādes piemēro līdzvērtīgus tiesību aizsardzības standartus savās krimināltiesību sistēmās;

uzsverot, ka tiesības uz taisnīgu tiesu, kas cita starpā ietver prasību par tiesu varas neatkarību, ir būtiski svarīgas pamattiesību efektīvai aizsardzībai, jo tās garantē visu no ES un valsts tiesībām izrietošo individuālo tiesību aizsardzību un dalībvalstu kopējo vērtību, kas noteiktas LES 2. pantā, aizsardzību, jo īpaši tiesiskuma jomā;

atzīmējot, ka dažādas problēmas – **īpaši** praktiskas (...) vai politiskas dabas – var nelabvēlīgi ietekmēt savstarpējo uzticēšanos un ka tāpēc ir vajadzīgi pastāvīgi centieni šīs uzticēšanās veicināšanai un vairošanai;

ņemot vērā, ka šādas problēmas cita starpā attiecas uz Savienības tiesību īstenošanas un piemērošanas atšķirībām, tiesiskumu un jomām, kuras ir īpaši sensitīvas pamattiesību kontekstā, piemēram, ieslodzījuma apstākļi un pirmstiesas apcietinājuma ilgums;

atgādinot, ka neformālajā sanāksmē 2018. gada 12. un 13. jūlijā ministri apsprieda jaunākās norises, kas rada izaicinājumus savstarpējās atzīšanas principa ievērošanai, kā arī attiecīgo ES Tiesas (Tiesa) judikatūru;

atgādinot arī, ka *CATS* sanāksmē 2018. gada 18. septembrī delegācijas apsprieda prezidentvalsts sagatavotu dokumentu, kurā izklāstītas problēmas un šķēršļi, kas rodas saistībā ar savstarpējās atzīšanas instrumentu piemērošanu, kā arī priekšlikumi iespējamai rīcībai (11956/18);

visbeidzot, atgādinot, ka Tieslietu un iekšlietu padomes sanāksmē 2018. gada 11. oktobrī ministri sniedza informāciju par paraugpraksi un pasākumiem, kas veikti, lai vairotu savstarpēju atzīšanu un savstarpēju uzticēšanos, un par praktiskiem un juridiskiem pasākumiem, kas veikti, lai ņemtu vērā nesenās norises, jo īpaši Tiesas judikatūras un Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras attīstību (12492/18);

IR PIENĒMUSI ŠOS SECINĀJUMUS.

1. **Dalībvalstīm** tiek atgādināts, ka ES savstarpējās atzīšanas instrumentu, jo īpaši to, kuru juridiskā forma ir pamatlēmumi vai direktīvas, lietderība un efektivitāte lielā mērā ir atkarīga no attiecīgajiem valsts tiesību aktiem, kas tiek izstrādāti un pieņemti saskaņā ar minētajiem instrumentiem;

2. **Dalībvalstis** tiek mudinātas pieņemt zināšanai, cik svarīgi ir laikus un pareizi īstenot procesuālo tiesību direktīvas ¹, lai garantētu tiesības uz taisnīgu tiesu;
3. **Dalībvalstīm** arī turpmāk būtu jānodrošina tiesu un tiesnešu neatkarību un objektivitāti, jo tā ir daļa no pamattiesību uz taisnīgu tiesu būtības, kā tas ir garantēts Hartas 47. panta otrajā daļā;
4. **Dalībvalstīm** tiek atgādināts, ka saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru atteikums izpildīt lēmumu vai spriedumu, kas izdots, pamatojoties uz savstarpējās atzīšanas instrumentu, var būt pamatots tikai izņēmuma gadījumos un ņemot vērā to, ka saskaņā ar ES tiesību aktu pārākuma principu dalībvalstis nevar pieprasīt no citas dalībvalsts pamattiesību valsts aizsardzības līmeni, kas ir augstāks par ES tiesībās noteikto. Līdz ar to jebkurš **neizpildes gadījums**, ko pamato ar pamattiesību pārkāpumu, būtu jāpiemēro ierobežojoši, ievērojot pieeju, ko Tiesa izstrādājusi savā judikatūrā;
5. **Dalībvalstis** tiek mudinātas ieviest tiesību aktus, kas vajadzības gadījumā ļauj izmantot apcietinājumam alternatīvus pasākumus, lai samazinātu ieslodzījuma vietās ievietoto personu skaitu, tādējādi sekmējot sociālās rehabilitācijas mērķa sasniegšanu un arī pievēršoties apstāklim, ka savstarpēju uzticēšanos bieži kavē slikti ieslodzījuma apstākļi un pārpildīto cietumu problēma;
6. **Dalībvalstis un Eiropas Komisija** tiek mudinātas sekmēt tiesnešu, prokuroru un citu praktiķu nepārtrauktu apmācību, tostarp pamattiesību jomā kriminālprocesā, jo tas var veicināt tādu ES instrumentu plašāku piemērošanu, kuru pamatā ir savstarpēja atzīšana, sekmēt savstarpēju uzticēšanos Eiropas tiesiskajā telpā, rīkojot tiesiskās apmācības seminārus un apmaiņu, un pienācīgu uzmanību veltīt pietiekamam finansējumam apmācības pasākumiem šajā jomā valsts un Eiropas līmenī, jo īpaši tiem, ko rīko Eiropas Tiesiskās apmācības tīkls (*EJTN*);

¹ Direktīvas 2010/64, 2012/13, 2013/48, 2016/343, 2016/800 un 2016/1919 tām dalībvalstīm, kurām tās ir saistošas.

7. **Dalībvalstis** tiek mudinātas savā jurisdikcijā nozīmēt praktiķus – **kas var būt Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla (EJN) valstu kontaktpunkti** – kā tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās speciālistus, kas varētu palīdzēt (...) citiem praktiķiem piemērot visus attiecīgos instrumentus, tostarp tādus ES instrumentus, kuru pamatā ir savstarpējās atzīšanas princips;
8. **Dalībvalstis** tiek aicinātas, ja iespējams, izmantojot ES finansējuma atbalstu, veicināt pieredzes apmaiņu starp dažādu dalībvalstu praktiķiem un sekmēt citus kontaktus starp šādiem praktiķiem, jo tas var vairost savstarpēju uzticēšanos un veicināt savstarpējās atzīšanas principa efektīvu piemērošanu;
9. **Dalībvalstis** tiek mudinātas apmainīties ar paraugpraksi, lai vairotu savstarpēju atzīšanu un savstarpēju uzticēšanos, tostarp tādās struktūrās kā *COPEN* vai *CATS*;
10. **Dalībvalstis** tiek mudinātas izstrādāt (nesaistošas) pamatnostādnes par ES savstarpējās atzīšanas instrumentu piemērošanu, lai palīdzētu praktiķiem saprast, kā interpretējami un piemērojami valsts tiesību akti, ar kuriem īsteno ES instrumentus;
11. **Dalībvalstis** tiek **aicinātas** mudināt praktiķus pilnībā izmantot *EJN* un *Eurojust* sniegtās iespējas saskaņā ar to attiecīgajām pilnvarām un palīdzēt praktiķiem īstenot tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās;
12. **Dalībvalstis** tiek **jo īpaši** aicinātas mudināt praktiķus izmantot tiesiskās sadarbības praktiskos rīkus un savstarpējās atzīšanas instrumentu (elektroniskās) veidlapas un sertifikātus, kas pieejami *EJN* tīmekļa vietnē, jo tas var atvieglot šo instrumentu izmantošanu;

12.a **Dalībvalstis** tiek aicinātas mudināt praktiķus, kuri savstarpējās atzīšanas procedūrās darbojas kā izpildiestādes, iesaistīties dialogā un tiešās konsultācijās ar izdevējiestādēm citās dalībvalstīs, **kad vien tas var būt lietderīgi**, jo īpaši, pirms apsvērt iespēju neatzīt vai neizpildīt kādu lēmumu vai spriedumu, kas ir nosūtīts saistībā ar šādām procedūrām;

13. **Dalībvalstis** tiek aicinātas nodrošināt, ka *EJN* kontaktpunkti spēj veikt savus uzdevumus, kas tiem ir kā *EJN* kontaktpunktiem, līdztekus saviem ikdienas pienākumiem un uzdevumiem, kā bija uzsvērts savstarpējo izvērtējumu sestās kārtas nobeiguma ziņojumā (ieteikums Nr. 7), lai *EJN* varētu turpināt efektīvi pildīt savus uzdevumus, tostarp savstarpējās atzīšanas jomā;

13.a **Dalībvalstis, kas ir iesniegušas deklarāciju (atrunu) attiecībā uz savstarpējās atzīšanas instrumentu, tiek aicinātas pārbaudīt, vai šādu deklarāciju var atsaukt, lai sekmētu attiecīgā instrumenta vienvērtīgu piemērošanu;**

14. **Dalībvalstis** tiek aicinātas veicināt kompetento pārstāvju aktīvu līdzdalību konferencē par cietumu pārpildītību, ko ar Eiropas Komisijas atbalstu 2019. gada 24. un 25. aprīlī rīkos Eiropas Padome, kā arī konferencē par pašreizējām problēmām Eiropas brīvības atņemšanas iestāžu sistēmā, kas notiks Eiropas Savienības Padomes Rumānijas prezidentūras pilnvaru laikā;

15. **Dalībvalstis** un Komisija tiek aicinātas prioritārā kārtā izveidot Elektronisko pierādījumu digitālās apmaiņas sistēmu, kas būtu drošs veids ar Eiropas izmeklēšanas rīkojumu un savstarpēju tiesisko palīdzību saistītu pieprasījumus un atbilžu nosūtīšanai;

15.a **Komisija** tiek aicināta vajadzības gadījumā izmantot savas pilnvaras, lai nodrošinātu, ka ar tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās saistītie ES instrumenti un procesuālās tiesības tiek īstenoti laikus un pareizi;

16. **Komisija** tiek aicināta sniegt praktiskas norādes par (...) jaunāko Tiesas judikatūru, jo īpaši judikatūru *Aranyosi* lietā, kā arī par to, kur atrast praktiķiem būtiskus avotus, kuros ietverta objektīva, uzticama un pienācīgi atjaunināta informācija par brīvības atņemšanas iestādēm un ieslodzījuma apstākļiem dalībvalstīs;

17. **Padome** aicina dalībvalstis apsvērt iespēju nodrošināt Eiropas Padomes Faktu lapas par ieslodzījuma apstākļiem un izturēšanos pret ieslodzītajiem tulkošanu attiecīgās valsts oficiālajā valodā un piedāvāt šādus tulkojumus Eiropas Padomei publicēšanai tās tīmekļa vietnē ²;

18. **Komisija** tiek aicināta, apspriežoties ar dalībvalstīm, turpināt izstrādāt un regulāri atjaunināt savu rokasgrāmatu par Eiropas apcietināšanas orderi, tostarp, ņemot vērā jaunāko Tiesas judikatūru un paraugpraksi tās pareizai piemērošanai, un izstrādāt rokasgrāmatas par citiem savstarpējās atzīšanas instrumentiem, tiklīdz dalībvalstis tos būs pilnībā īstenojušas, piemēram, pamatlēmumiem par brīvības atņemšanas sodiem ³ un probāciju ⁴, kā arī – nākotnē – Direktīvu par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu ⁵ un Regulu par iesaldēšanas rīkojumiem un konfiskācijas rīkojumiem ⁶, nolūkā veicinātu šo instrumentu pareizu īstenošanu un piemērošanu;

19. **Komisija** tiek aicināta par dalībvalstu paziņojumiem attiecībā uz ES savstarpējās atzīšanas instrumentiem un citiem instrumentiem, kas saistīti ar tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, vismaz vienā plaši zināmā ES valodā informēt *EJN*, lai tas šos paziņojumus varētu tos publicēt savā tīmekļa vietnē;

² Austrija apņemas sagatavot Eiropas Padomes Faktu lapas par ieslodzījuma apstākļiem un izturēšanos pret ieslodzītajiem tulkojumu vācu valodā un piedāvāt šo tulkojumu – pēc saskaņošanas ar pārējām vāciski runājošajām valstīm – Eiropas Padomei publicēšanai tās tīmekļa vietnē. Prezidentvalsts aicina citas dalībvalstis sekot šim piemēram.

³ Pamatlēmums 2008/909.

⁴ Pamatlēmums 2008/947.

⁵ Direktīva 2014/41.

⁶ Regula, parakstīta 2018. gada 14. novembrī, publikācija *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* paredzēta 2018. gada 28. novembrī.

20. **Komisija** tiek mudināta turpināt rīkot sanāksmes ar ekspertiem un praktiķiem nolūkā apspriest ar savstarpējo atzīšanu saistītus jautājumus, palielināt šādu sanāksmju biežumu un intensitāti, ja tas uzskatāms par lietderīgu, un šādu sanāksmju rezultātus darīt pieejamus praktiķiem;
21. **Komisija** tiek aicināta veicināt optimālu līdzekļu izmantošanu (...) ES finanšu programmu ietvaros, **ja tās ir darītas pieejamas, nolūkā stiprināt un sekmēt tiesu iestāžu sadarbību starp dalībvalstīm, tostarp nolūkā** modernizēt ieslodzījuma vietas dalībvalstīs un atbalstīt dalībvalstis to centienos risināt neatbilstošu ieslodzījuma apstākļu problēmu, jo tai var būt nelabvēlīga ietekme uz savstarpējās atzīšanas instrumentu piemērošanu;
22. **Komisija, Padome un Eiropas Parlaments** tiek mudināti izstrādāt skaidrākus, precīzākus un lietotājiem saprotamākus instrumentus savstarpējās atzīšanas jomā, tostarp veidlapas un sertifikātus, un censties panākt lielāku konsekvenci šajā izstrādes procesā nolūkā panākt to, ka praktiķiem šos instrumentus būtu vieglāk piemērot. Šajā sakarā attiecīgā gadījumā būtu jālūdz *Eurojust* un *EJN* atbalsts;
23. **Eurojust** tiek mudināta turpināt savu operatīvo un stratēģisko darbu saistībā ar savstarpējās atzīšanas instrumentiem nolūkā veicināt šo instrumentu piemērošanu;
24. **Eurojust** un **EJN** tiek aicināti arī turpmāk aktīvi risināt problēmas un apzināt paraugpraksi savstarpējās atzīšanas jomā un savās sanāksmēs ar praktiķiem turpināt regulāri pievērst uzmanību savstarpējās atzīšanas instrumentiem;
25. **EJN** tiek mudināts turpināt uzlabot savu tīmekļa vietni, cita starpā tajā sniedzot praktisku informāciju par savstarpējās atzīšanas instrumentiem, jo pieredze liecina, ka tas ir praktiķiem ļoti noderīgs rīks;

26. **EJTN** tiek mudināts turpināt rīkot apmācības par Savienības tiesībām, tostarp par to, cik Pamattiesību harta ir svarīga savstarpējās atzīšanas instrumentu krimināllietās darbības nodrošināšanai, un apmaiņu starp praktiķiem;

27. **Padome** tiek aicināta konkrētu savstarpējās atzīšanas instrumentu praktisko darbību noteikt par tematu savstarpējo izvērtējumu devītajā kārtā;

28. **Prezidentvalsts** tiek aicināta turpināt veltīt pienācīgu uzmanību, tostarp politiskā līmenī, savstarpējās atzīšanas un savstarpējās uzticēšanās jautājumam, jo īpaši nodrošinot regulāru viedokļu apmaiņu par šo tematu, nolūkā veicināt tādu instrumentu piemērošanu, kuru pamatā ir savstarpējās atzīšanas princips.
